ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΕΛ ΑΒΙΒ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ενημερωτικό Δελτίο
E-News Letter

Τεύχος 13ο 1–28/2/2021

Δευτέρα 1-3-2021

Διμερές εμπόριο Ελλάδος-Ισραήλ κατά το 2020

Η Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας του Ισραήλ για το 2020, κατέγραψε αυξημένες εξαγωγές κατά 14,47% σε σχέση με το 2019 (δίχως πετρελαιοειδή). Ειδικότερα το 2020 οι ελληνές εξαγωγές προς το Ισραήλ ανήλθαν σε 320,4 εκ $ σε σχέση με 274,5 εκ. $ το 2019. Αντιθέτως οι εισαγωγές από το Ισραήλ το 2020 κατέγραψαν μείωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος, κατερχόμενες στο επίπεδο των 265,4 εκ. $ από 274,2 εκ. $. Η επίδοση της Ελλάδος εν μέσω της πανδημίας του κορωνοϊού και συσχετιζόμενη με την πτώση συνολικά των εξαγωγών της ΕΕ κατά 5,6% είναι αξιοσημείωτη. Όπως έχει καταγραφεί οι εμπορικές ροές κατά την περίοδο της πανδημίας πραγματοποιήθηκαν κυρίως μέσω θαλάσσης, καθώς το αεροδρόμιο Ben Gurion είχε αναστείλει σχεδόν ολοσχερώς την λειτουργία του από τις αρχές Μαρτίου 2020 και οι εμπορικές πτήσεις είχαν περιοριστεί στις απολύτως απαραίτητες.

Το σημαντικότερο στοιχείο των εξαγωγών κατά το 2020 ήταν η πτώση των πετρελαιοειδών από 195,4 εκ. € το 2019 σε 49,4 εκ. € το 2020 η οποία και κυριαρχεί συνολικά στο εμπορικό ισοζύγιο των δυο χωρών.

Είναι αξιοσημείωτο ότι τα προϊόντα που καταλαμβάνουν τις δέκα πρώτες θέσεις έχουν καταγράψει σημαντική αύξηση κατά μέσο όρο 20% (βλ. συνημμένο πίνακα). Τα δομικά υλικά και τα προϊόντα κατασκευών έχουν επίσης καταγράψει αξιοσημείωτη αύξηση, πλέον του 35% κατά μέσον όρο. Τα φάρμακα παράλληλα κατέγραψαν αύξηση 38,5% και τα καλλυντικά 27%. Κατά το 2020 σημειώθηκε αξιοσημείωτη αύξηση σε εξαγωγές προϊόντων αρτοποιίας (14%), καρπών αποξηραμένων (4%), γιαούρτι (48%), τυριά (29%), ελαιόλαδο (38%). Βέβαια ακόμα τα συνολικά ποσά εξαγωγών υπολοίπονται εκείνων του ανταγωνισμού (Ιταλία, Ισπανία, Δανία, Ολλανδία) σε αυτούς τους κλάδο και καταδεικνύουν την προσπάθεια που πρέπει να καταβληθεί με επιμονή για προώθησή τους στην σημαντική ισραηλινή αγορά. Τέλος πρέπει να καταγραφεί ότι οι εξαγωγές οίνων εξακολουθούν, παρά την αύξησή τους κατά 24%, να κινούνται σε αναιμικά επίπεδα (153,201 €).

Στον τομέα των εισαγωγών από το Ισραήλ το 2020, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, κυριάρχησαν τα θραύσματα σιδήρου, τα υφάσματα και οι μηχανές, τα οποία ωστόσο συνολικά αποτελούν το 50% των ισραηλινών εξαγωγών προς την Ελλάδα καθώς αυτές κυριαρχούνται από τα πετρελαιοειδή. Συνολικά οι εισαγώγες από το Ισραήλ ανήλθαν σε 265,4 εκ. € μειωμένες κατά 3,4% σε σχέση με το 2019.

εκ. €	2020	%	2019	%	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Εξαγωγές με πετρελαιοειδή	369.6	-27.61	471.64	15.18	400.04	442.42	270.53	227.03	203.59	395.4	596.2
Εξαγωγές δίχως πετρελαιοειδή	320.4	14.326	274.5	-14.25	313.61	267.85	185.47	153.59	130.28	135.94	132.6
Εισαγωγές με πετρελαιοειδή	265.4	-3.316	274.2	-10 5.4	563.15	535.54	317.44	445.57	260.48	192.06	150.3
Εισαγω. δίχως πετρελαιοειδή	139.7	-3.293	144.3	-5.953	152.89	171.71	143.97	129.29	120.57	89.03	100.5
Όγκος εμπορίου	635	-17.46	745.84	-29.14	963.19	977.96	587.87	680.96	467.07	587.49	746.6
Ισοζ. με πετρ.	104.2	-89.48	197.44	182.6	-163.11	-93.12	-46.91	-218.54	-56.89	203.37	445.9
Ισοζ. άνευ πετρ.	180.7	27.947	130.2	-23.44	160.72	96.14	41.5	24.3	9.71	46.91	32.08

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Τελ Αβίβ)

Το εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδος-Ισραήλ το 2020 ήταν πλεονασματικό κατά 104 εκ. €. μειωμένο σε σχέση με τα 198 εκ. € το 2019 συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών. Δίχως τα πετρελαιοειδή όμως το πλεόνασμα ανήλθε σε 181 εκ. € καθώς η μείωση των ισραηλινών εξαγωγών πετρελαιοειδών από 195,4 εκ. € το 2019 σε 49,3 εκ. € το 2020 αποδεικνύεται ο βασικός παράγοντας διαμόρφωσης του εμπορικού ισοζυγίου μεταξύ των δυο χωρών. Το 2019 το εμπορικό ισοζύγιο δίχως πετρελαιοειδή ανήλθε σε πλεόνασμα ύψους 131,7 εκ. €. , συνεπώς ήταν αυξημένο κατά 28% το 2020.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Διμερές εμπόριο Ελλάδος-Ισραήλ 2020 — σελ. 1
- Εξωτερικό εμπόριο Ισραήλ το 2020 — σελ. 2
- Περιβαλλοντική καταστροφή σε ακτές Ισραήλ — σελ. 3
- Συζήτηση για κατασκευή αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου από ισραηλινά κοιτάσματα σε Αίγυπτο — σελ 4
- Διατήρηση σταθερού επιτοκίου Κεντρικής Τράπεζας Ισραήλ — σελ. 4
- Συνάντηση Υπουργού Τουρισμού σε Ιεροσόλυμα — σελ. 4
- Ζητήματα ελέγχου ασφαλείας νέου λιμένος Χάιφα — σελ. 5
- Ενδεχόμενο δημιουργίας οδικού άξονα Ισραήλ-ΗΑΕ — σελ. 5

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΕΛ ΑΒΙΒ ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

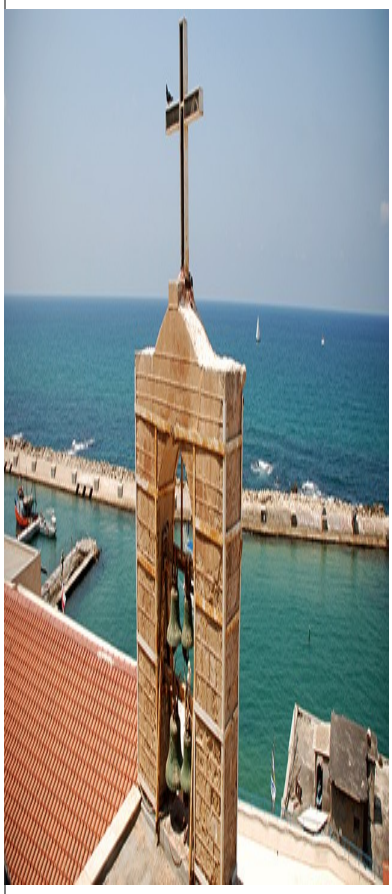

Εξωτερικό εμπόριο Ισραήλ κατά το 2020

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία του Ισραήλ το 2020 οι εξαγωγές αγαθών του Ισραήλ μειώθηκαν σε σύγκριση με το 2019 κατά 36,8 δις σέκελ (9,3 δις €) δηλαδή 17,% και ανήλθαν συνολικά στο ύψος των 171,9 δις σέκελ (43,68 δις €). Οι εισαγωγές αγαθών παρουσίασαν μείωση 32,9 εκ. σέκελ (8,3 εκ. €) ανερχόμενες συνολικά σε 240,4 εκ. σέκελ (60,9 δις. €), μειωμένες κατά 12% σε σύγκριση με το 2019. Το εμπορικό έλλειμμα ανήλθε σε 68,5 δις σέκελ (17,4 εκ. €) αύξηση 6,1% σε σύγκριση με το 2019.

	2020	**2019**
Εξαγωγές	43,7 δις €	53 δις €
Εισαγωγές	60,9 δις €	69,2 δις €
Ισοζύγιο	-17,2	-16,2
Όγκος εμπορίου	104,6 δις €	122,2 δις €

Είναι σαφές ότι το 2020 οι εξαγωγές του Ισραήλ δεν μπόρεσαν να ανταπεξέλθουν των δυσχερειών που η πανδημία επέβαλε καθώς το 80% αυτών πραγματοποιείται μέσω αεροπορικών συνδέσεων. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας δεν καταγράφηκε καμία έλλειψη σε προϊόντα, αλλά λόγω της αναστολής λειτουργίας της οικονομίας πολλές επιχειρήσεις δεν προέβησαν ούτε σε παραγγελίες προϊόντων και πρώτων υλών για τομείς που είναι προσανατολισμένοι σε υποστήριξη δημιουργίας υποδομών, ούτε και σε προώθηση εμπορικών προϊόντων διαφόρων κατηγοριών. Η μείωση του όγκου εμπορίου ήταν ισομερής και έτσι το εξωτερικό ισοζύγιο δεν εμφάνισε σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με το 2019.0ευ-Β
Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία (βλ. διαγρ. 1 Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ισραήλ) οι εξαγωγές προς τις Ασιατικές χώρες μειώθηκαν κατά 19%, ποσό 9,1 δις σέκελ (2,3 εκ. €), προς λοιπές χώρες επίσης κατά 10 %, ποσό 4,2 δις σέκελ (1,2 δις €), προς τις ΗΠΑ κατά 21,1% δηλαδή ποσό 12 δις σέκελ (3 δις €), ενώ το ίδιο συνέβη και προς την ΕΕ καθώς Καταγράφηκαν μειωμένες κατά 11,5 δις σέκελ (2,9 δις €), ποσοστό 18,6%.
Οι εισαγωγές στο Ισραήλ από τις χώρες της ΕΕ μειώθηκαν κατά 5,6% (ποσό 5,5 δις σέκελ/ 1,4 δις €). Παράλληλα οι εισαγωγές και από Ασιατικές χώρες μειώθηκαν κατά 1,8% (1,1 δις σέκελ/279 εκ.€), από τις ΗΠΑ κατά 29,1% (12,2 δις σέκελ/3,1 δις €) και από τις λοιπές χώρες κατά 19,9% (14,1 δις σέκελ/3,6 δις €).

Το εμπορικό έλλειμμα με την ΕΕ διευρύνηθηκε κατά 12,8% σε σχέση με το 2019 ανερχόμενο σε 42,5 δις σέκελ (10,8 δις €). Ομοίως και με τις Ασιατικές χώρες καταγράφηκε διεύρυνση του ελλείμματος κατά 0,5% ανερχόμενο σε 22,9 δις σέκελ (5,8 δις €). Παράλληλα το εμπορικό έλλειμμα και με τις λοιπές χώρες διευρύνθηκε καθώς ανήλθε σε 17,3 δις σέκελ (4,4 δις €).

Το πλεόνασμα στο εμπορικό ισοζύγιο με τις ΗΠΑ ανήλθε σε 8,7 δις σέκελ (2,2 δις €) χαμηλότερο σε σχέση με το 2019 που ήταν 10.5 δις σέκελ (2,7 δις €).

Σημειώνεται ότι όλα τα στατιστικά στοιχεία δεν περιλαμβάνουν εισαγωγές και εξαγωγές διαμαντιών και πετρελαιοειδών.

ΧΩΡΕΣ	**Εμπορικό ισοζύγιο 2019**	**Εμπορικό ισοζύγιο 2020**	**Εξαγωγές Ισραήλ 2019**	**Εξαγωγές Ισραήλ 2020**	**Εισαγωγές Ισραήλ 2019**	**Εισαγωγές Ισραήλ 2020**
Σύνολο	-22,4 δις €	-18,83 δις €	42,78 δις €	38,9 δις €	65,21 δις €	57,83 δις €
Ε.Ε.	-9,58 δις €	-10,8 δις €	14,4 δις €	12,05 δις €	23,99 δις €	22,88 δις €
Ασία	-5,3 δις €	-5,82 δις €	8,8 δις €	8,62 δις €	14,16 δις €	14,45 δις €
ΗΠΑ	-0,43 δις €	2,21 δις €	9,79 δις €	9 δις €	10,22 δις €	6,79 δις €
Λοιπές χώρες	-7,1 δις €	-4,4 δις €	9,73 δις €	9,28 δις €	16,82 δις €	13,7 δις €

Στοιχεία Στατιστικής Υπηρεσίας Ισραήλ (επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Τελ Αβίβ)

Χώρες στις οποίες οι εξαγωγές του Ισραήλ υπερέβησαν τα 5 δις σέκελ (1,3 δις €) ήταν οι ΗΠΑ με 35,5 δις σέκελ (9 δις €), η Κίνα 14,3 δις σέκελ (3,6 €), το Ηνωμένο Βασίλειο 12,3 δις σέκελ (3 δις €), η Ολλανδία 8,5 δις σέκελ (2,1 δις €) και η Γερμανία 5,7 δις σέκελ (1,45 δις €).

Χώρες οι οποίες εξήγαγαν στο Ισραήλ προϊόντα αξίας άνω των 5 δις σέκελ (1,3 δις €) ήταν οι ΗΠΑ με 26,7 δις σέκελ (6,78 €), η Κίνα 26,2 δις σέκελ (6,7 δις €), η Γερμανία 17,9 δις σέκελ (4,6 δις €), η Ελβετία 17,5 δις σέκελ (4,5 δις €), η Τουρκία 12 δις σέκελ (3 δις €), το Ηνωμένο Βασίλειο 10,1 δις σέκελ (2,57 δις €), η Ολλανδία 9,9 δις σέκελ (2,5 δις €), η Ιταλία 9,2 δις σέκελ (2,34 δις €), το Βέλγιο 7,9 δις σέκελ (2 δις €), η Γαλλία 7,3 δις σέκελ (1,85 δις €), το Χόνγκ- Κόνγκ με 6,2 δις σέκελ (1,6 €), η Ν. Κορέα 5,8 δις σέκελ (1,47 δις €) και Ισπανία 5,2 δις σέκελ (1,3 €).

Ειδικότερα στον κατωτέρω πίνακα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσία του Ισραήλ εμφαίνεται η πορεία των εξαγωγών Ισραήλ ανά ομάδες χωρών:

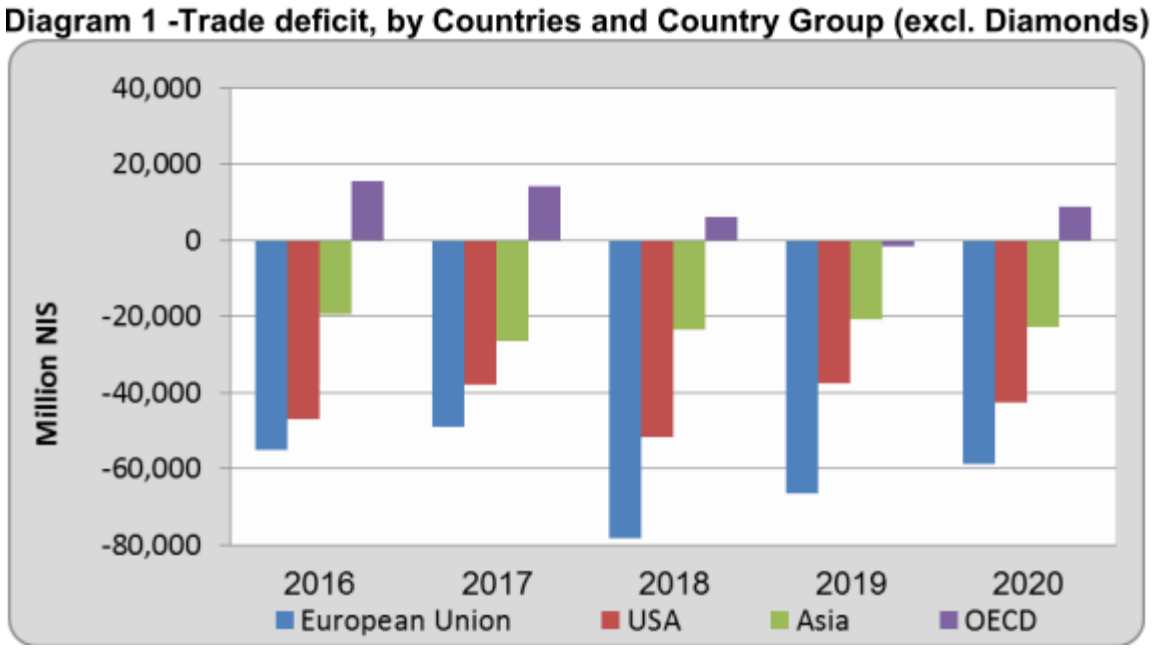

Οι πλέον αξιοσημείωτες μεταβολές στον εξαγωγικό τομέα του Ισραήλ καταγράφηκαν στις εμπορικές ροές προς Γκαμπόν, Ρουάντα, Καζακστάν, Μαρόκο, Ιρλανδία, Κολομβία, Μαλαισία, Λουξεμβούργο, Παραγουάη και Αζερμπαϊτζάν. Στις χώρες αυτές το ποσοστό αύξησης εξαγωγών υπερέβη το 30%. Αντιθέτως οι μεγαλύτερες μειώσεις εξαγωγών του Ισραήλ καταγράφηκαν το 2020 στις εμπορικές συναλλαγές με την Νιγηρία, Σενεγάλη, Πολωνία, Κροατία, Ιορδανία, Μάλτα και Κύπρος.

Στον τομέα των εισαγωγών οι χώρες που κατέγραψαν αύξηση άνω του 30% των εμπορικών ροών προς το Ισραήλ ήταν το Αζερμπαϊτζάν, ο Μαυρίκιος, η Κολομβία, η Τανζανία, η Αρμενία και η Γεωργία. Αντιθέτως το Καζακστάν, η Βενεζουέλα, η Μαλαισία, η Κόστα-Ρίκα, το Βιετνάμ, η Μολδαβία, η Αυστραλία και ΗΠΑ κατέγρψαν τα μεγαλύτερα ποσοστά μείωσης των εξαγωγών τους προς το Ισραήλ το 2020 σε σχέση με το 2019.

Το 29,3% των εξαγωγών του Ισραήλ κατευθύνται προς τις χώρες της ΕΕ, το 26,1% προς τις ΗΠΑ, το 22,6% προς τις ασιατικές χώρες και το 23,9% προς άλλες.

Η ΕΕ εξακολουθεί εκ παραλλήλου να είναι ο πρώτος εξαγωγέας προϊόντων προς το Ισραήλ με 39%, οι χώρες τις Ασίας με 25%, άλλες χώρες με 24% και οι ΗΠΑ 12%.

Η Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία για το 2020 της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας του Ισραήλ, κατέγραψε αυξημένες εξαγωγές κατά 14,47% σε σχέση με το 2019. Ειδικότερα το 2020 οι ελληνές εξαγωγές προς το Ισραήλ ανήλθαν σε 375,3 εκ $ από 321 εκ. $ το 2019. Αντιθέτως οι εισαγωγές από το Ισραήλ το 2020 κατέγραψαν πτώση 36,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, κατερχόμενες στο επίπεδο των 324 εκ. $ από 442,6 εκ. $.

Περιβαλλοντική καταστροφή στις ακτές Ισραήλ

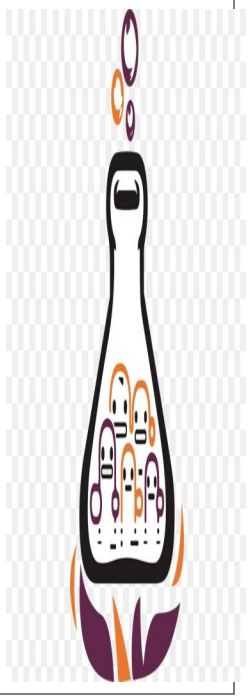

Οι ισραηλινές Αρχές στις 21 Φεβρουαρίου προειδοποίησαν τους κατοίκους της χώρας να παραμείνουν μακριά από τις μεσογειακές ακτές για να αποφύγουν την μαζική ρύπανση από πίσσα, που διαπιστώθηκε, καθώς ήδη χιλιάδες εργάτες και εθελοντές εργάζονται για τον καθαρισμό των μολυσμένων παραλιών.

Ισχυροί άνεμοι και ασυνήθιστα υψηλά κύματα έπληξαν ολόκληρη την ακτή της Μεσογείου στο Ισραήλ την παρελθούσα Τρίτη και την Τετάρτη, συμβάλλοντας στη μεταφορά σημαντικών ποσοτήτων πίσσας σε έκταση 160 χιλιομέτρων στην ακτογραμμή από την περοχή Rosh Hanikra, ακριβώς νότια του Λιβάνου έως την πόλη Ashkelon βόρεια της Γάζας.

Σε κοινή δήλωση των Υπουργείων Εσωτερικών, Προστασίας του Περιβάλλοντος και Υγείας, καλείτο ο πληθυσμός να παραμείνει μακριά από τις παραλίες που επιτρέπεται η κολύμβηση, αθλοπαιδιές, θαλάσσια σπόρ καθώς, όπως αναφέρεται, υπάρχει κίνδυνος υγείας. Στην ανακοίνωση παρακαλούνται άπαντες να αναμείνουν νεώτερη ενημέρωση αναφορικά με τη δυνατότητα προσέγγισης με ασφάλεια των συγκεκριμένων παραλιών.

Η πίσσα που εκβράσθηκε στο παράλιο νότιο μέτωπο της Μεσογειακής ακτής του Ισραήλ και η οποία οδήγησε ήδη σε απώλεια σημαντικού αριθμού θαλάσσιων ειδών (ανάμεσά τους και μιας πτερυγιοφόρου αρσενικής φάλαινας!), ήταν σύμφωνα με εκτιμήσεις του Υπουργείου Προστασίας του Περιβάλλοντος αποτέλεσμα της εκφόρτωσης/απόρριψης δεκάδων έως εκατοντάδων τόνων πετρελαίου από κάποιο πλοίο. Η κινητοποίηση ήταν άμεση και ξεκίνησε μαζική επιχείρηση καθαρισμού με τη συμμετοχή χιλιάδων εθελοντών, με υποστήριξη και από τον στρατό. Περισσότεροι από 4.000 εθελοντές από την ισραηλινή μη κερδοσκοπική ομάδα EcoOcean έχουν βοηθήσει στην απομάκρυνση πίσσας από τις παραλίες.

Πρεσβεία Τελ Αβίβ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

3 Daniel Frisch, Tel Aviv
Τηλέφωνο : (+972) -03-6094981, 6953060
e-mail : ecocom-telaviv@mfa.gr
https://agora.mfa.gr/index.html

Το Γραφείο ΟΕΥ Τελ Αβίβ είναι στη διάθεση των επιχειρήσεων που επιδιώκουν την προώθηση των προϊόντων και υπηρεσιών τους στην αγορά του Ισραήλ.

Παρακαλούμε να μας αποστείλετε σχετικώς αιτήματα και τυχόν παρατηρήσεις σας.

Συζήτηση για κατασκευή αγωγού μεταφοράς ισραηλινού φυσικού αερίου προς την Αίγυπτο

Την Κυριακή 21 Φεβρουαρίου ο Αιγύπτιος Υπουργός Ενέργειας κ. Tarek el-Molla επισκέφθηκε το Ισραήλ και συναντήθηκε με τον Ισραηλινό ομόλογό του κ. Yuval Steinitz αλλά και τον Πρωθυπουργό Benjamin Netanyahou. Κατά την συνάντηση, όπως μας δήλωσε η επικεφαλής εξωτερικών σχέσεων του εδώ Υπουργείου Ενέργειας κα Yana Greenman, συζητήθηκε η κατασκευή αγωγού που θα διευκολύνει την εξαγωγή φυσικού αερίου από το ισραηλινό κοίτασμα Leviathan στις εγκαταστάσεις υγροποίησης φ.α. στην Αίγυπτο.

Η Chevron Corp. και η Delek Drilling LP, εξάλλου, που συνεκμεταλλεύονται τα κοιτάσματα φυσικού αερίου Leviathan, Tamar του Ισραήλ έχουν συμφωνήσει να επενδύσουν περίπου 235 εκατ. δολ. σε κατασκευή αγωγού από την Israel Natural Gas Lines Ltd. για την εξαγωγή φυσικού αερίου από τα κοιτάσματα προς την Αίγυπτο.

Διατήρηση σταθερού του επιτοκίου Κεντρικής Τράπεζας Ισραήλ

Η Νομισματική Επιτροπή της Κεντρικής Τράπεζας του Ισραήλ με επικεφαλής τον Διοικητή καθηγητή Amir Yaron αποφάσισε να διατηρήσει το επιτόκιο αμετάβλητο στο ιστορικό χαμηλό του 0,1%. Οι περισσότεροι οικονομολόγοι ανέμεναν το επιτόκιο να παραμείνει αμετάβλητο λόγω της βελτίωσης της οικονομίας μετά την προηγούμενη απόφαση του περασμένου μήνα. Ορισμένοι περίμεναν ότι θα μπορούσε να υπάρξει περαιτέρω μείωση των επιτοκίων, αλλά η πρόσφατη ανακοίνωση ότι η οικονομία αναπτύχθηκε με γοργό ρυθμό το τέταρτο τρίμηνο του 2020 και η άρση του τρίτου lock-down απεμάκρυνε το ενδεχόμενο μιας μείωσης επιτοκίων από την ημερήσια διάταξη.
Η Κεντρική Τράπεζα του Ισραήλ ανακοίνωσε ότι παρά τη δεύτερη μερισμένη αναστολή της οικονομίας τον Οκτώβριο 2020 και την έναρξη και τρίτης τον Δεκέμβριο 2020, η ανάπτυξη που καταγράφηκε το 4ο τρίμηνο 2020 ανήλθε σε 6.3%. Στην ίδια ανακοίνωση αναφέρεται ότι το 2020 η μείωση του ΑΕΠ ήταν 2,4%, περιορισμένη σε σχέση με την τελευταία εκτίμηση που αναφερόταν σε μείωση 3.7%.

Η κεντρική εκτίμηση είναι ότι η οικονομία θα βιώνει σταθερά τις επιπτώσεις της κρίσης που προκλήθηκε στην ισραηλινή οικονομία από την πανδημία, ωστόσο υπάρχουν ενδείξεις ότι αυτή θα μπορέσει να συγκρατηθεί σε χαμηλά επίπεδα. Παράγοντες που κατατείνουν σε μια παρόμοια εκτίμηση, σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα, είναι η διατήρηση του πληθωριστικού περιβάλλοντος σε χαμηλά επίπεδα με ελεγχόμενη ανοδική πορεία. Η πτώση τον Ιανουάριο 2021 κατά 0,1% και η τελική τιμή του για το 2020 που ήταν -0,4% συνηγορεί υπέρ της σταθερής πορείας της οικονομίας. Η εκτίμηση της Κεντρικής Τράπεζας για την πορεία του σέκελ αναφέρει ότι από την προηγούμενη απόφαση για το επιτόκιο, τον περασμένο Νοέμβριο, αυτό ενδυναμώθηκε κατά 3,4%. Η ανακοίνωση τότε για τις προθέσεις αναφορικά με το ύψος αγοράς συναλλάγματος που θα ακολουθηθεί το 2021 προκάλεσε αποδυνάμωση 5,2% στην αξία του σέκελ. Ακολούθως όμως η πορεία ήταν δυναμικά ανοδική, με αποτέλεσμα όχι μόνον να καλυφθεί, σε σύντομο διάστημα, η αρχική πτώση αλλά να υπάρξει και άνοδος με αποτέλεσμα πάλι να διαμορφωθούν συνθήκες μη θετικές για τους εξαγωγείς του Ισραήλ.
Τέλος η Κεντρική Τράπεζα διατήρησε την αισιόδοξη εκτίμηση για αύξηση 6,3% του ΑΕΠ το 2021 καθώς ο υψηλός ρυθμός εμβολιασμού του πληθυσμού θα οδηγήσει σε αποκλιμάκωση των δεικτών υγειονομικής επιβάρυνσης ένεκα της πανδημίας και τελικώς η οικονομία θα επανέλθει σε σταθερούς ρυθμούς λειτουργίας.

Συνάντηση Υπουργού Τουρισμού σε Ιεροσόλυμα (8-2-2021)

Ο Υπ. Τουρισμού κ. Χ. Θεοχάρης, συμμετέχοντας στην Αντιπροσωπεία που συνόδευσε τον κ. Πρωθυπουργό σε ολιγόωρη επίσκεψη στα Ιεροσόλυμα στις 8 Φεβρουαρίου 2021, πραγματοποίησε συνάντηση με την ισραηλινή ομόλογό του Orit Farkash-Hacohen.
Οι δυο Υπουργοί συναντήθηκαν στο Υπ. Εξωτερικών Ισραήλ και είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν εμπειρίες αναφορικά με την παρούσα συγκυρία η οποία έχει επιφέρει στην παγκόσμια βιομηχανία τουρισμού τη μεγαλύτερη κρίση μετά το 1950.
Αρχικώς η κα Farkash-Hacohen εξέφρασε την ικανοποίησή της για την επίσκεψη του Έλληνα ομολόγου της, έστω και υπό τις δυσχερείς συνθήκες που η πανδημία έχει επιβάλει με την λήψη τόσων μέτρων υγειονομικής ασφάλειας. Η ισραηλινή υπουργός σημείωσε ότι η Ελλάδα είναι ένας δημοφιλής και εξαιρετικά οικείος τουριστικός προορισμός για τους ισραηλινούς και η παρούσα αναστολή των πτήσεων που η ισραηλινή κυβέρνηση έχει επιβάλλει ως μέτρο ανάσχεσης της διασποράς του κορωνοιού (κυρίως των μεταλλάξεών του) έχει δημιουργήσει δυσαρέσκεια στον πληθυσμό ειδικώς καθώς πλησιάζουν οι εορτές του ισραηλινού Πάσχα (Passover) και Purim. Σημείωσε ότι επιθυμία ισραηλινής πλευράς είναι να εργασθεί με την Ελλάδα για την προώθηση πρωτοκόλλων που θα διευκολύνουν με ασφάλεια τη μετακίνηση ισραηλινών και ελλήνων τουριστών μεταξύ των δύο χωρών. Για το λόγο αυτό πρότεινε να υπάρξουν διεξοδικές συζητήσεις αναφορικά με τη σύναψη συμφωνίας υιοθέτησης «πράσινου διαβατηρίου» για όσους έχουν λάβει και τις δυο δόσεις των γνωστών εμβολίων που έχουν κυκλοφορήσει και χρησιμοποιούνται από τις υγειονομικές υπηρεσίες των δύο χωρών. Η ισραηλινή Υπουργός ανέφερε ότι η βιομηχανία τουρισμού στο Ισραήλ είναι, μετά την εστίαση, ο σοβαρότερα πληγείς κλάδος της οικονομίας και, παρά τα πακέτα στήριξης που η κυβέρνηση έλαβε, ακόμα δεν έχει ξεκαθαρίσει η πορεία του κλάδου την επόμενη ημέρα μετά την πανδημία.
Ο κ. Θεοχάρης ευχαρίστησε για την ευκαιρία συνάντησης την ισραηλινή ομόλογό του και τη διάθεσή της να εργαστεί ειδικώς σε προγράμματα για την οργάνωση τουριστικών ροών μεταξύ Ισραήλ και Ελλάδος το επόμενο διάστημα μετά την ανάσχεση πανδημίας και ολοκλήρωσης του προγράμματος εμβολιασμού των δυο χωρών. Αναφερόμενος στην λειτουργία του τουριστικού κλάδου στην Ελλάδα, σημείωσε ότι το περασμένο θέρος καταγράφηκε ικανοποιητική ροή εισερχομένου τουρισμού η οποία οργανώθηκε με βάση ειδικά πρωτόκολλα που υποχρεώθηκαν να εφαρμόσουν όλες οι μονάδες παροχής τουριστικών υπηρεσιών.
Ακολούθως οι δυο Υπουργοί υπέγραψαν Συμφωνία Τουριστικής Συνεργασίας η οποία αντικαθιστά εκείνην που είχε συνομολογηθεί την 22-6-1980. Την υπογραφή της συμφωνίας, που έγινε παρουσία των Υπουργών Εξωτερικών κ.κ. Δένδια και κ. Askenazi, παρακολούθησαν διαδικτυακά από το πρωθυπουργικό Γραφείο στα Ιεροσόλυμα και οι Πρωθυπουργοί κ.κ. Κ. Μητσοτάκης και Β. Netanyahu.

Απόρριψη αιτήματος ΗΠΑ για παροχή υπηρεσιών ελέγχου νέου λιμένος Χαίφα υπό κινεζική ιδιοκτησία

Καθώς ήδη από το περασμένο έτος η αμερικανική διοίκηση προσφέρθηκε να πραγματοποιήσει μια ολοκληρωμένη επισκόπηση ασφαλείας στο λιμάνι της Χάιφα, λόγω της ανησυχίας της Ουάσινγκτον για τη συμμετοχή μιας κινεζικής εταιρείας στην επέκταση του λιμένα, υπήρχε αισιοδοξία ότι τούτο τελικώς θα γίνει αποδεκτό. Ωστόσο, όπως έγινε γνωστό, το Ισραήλ απέρριψε αυτόν τον έλεγχο ασφαλείας που θα διεξαγόταν από μια ομάδα της Ακτοφυλακής των ΗΠΑ. Ο κόλπος της Χάιφα μεταμορφώνεται ραγδαία καθώς η κατασκευή του νέου Bay Port από την κινεζική εταιρεία SIPG προχωρά με ταχύτατους ρυθμούς (βλ. α΄σχετ.).

Η συμμετοχή των Κινέζων στο λιμενικό έργο έχει επικριθεί σκληρά εδώ και αρκετά χρόνια στην Ουάσινγκτον, ιδίως από το Πεντάγωνο. Το αμερικανικό αμυντικό κατεστημένο ανησυχεί ότι η κινεζική δραστηριότητα στο λιμάνι θα μπορούσε να προσφέρει ένα άνοιγμα για την τεχνολογική παρακολούθηση του τι συμβαίνει εκεί, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής πληροφοριών σχετικά με τις επιχειρήσεις του ναυτικού του Ισραήλ και τις κοινές επιχειρήσεις με αμερικανικά πλοία.

Η αρνητική απόκριση του Ισραήλ ώθησε την Ουάσινγκτον, σύμφωνα με δημοσιεύματα εδώ τύπου, να εκφράσει για ακόμα μια φορά τη δυσαρέσκειά της για την συνέχιση της συνεργασίας Ισραήλ να με την Κίνα για το συγκεκριμένο έργο. Σύμφωνα με τα ίδια δημοσιεύματα, σε διάφορες άλλες ευκαιρίες επικοινωνίας, οι Ισραηλινοί αξιωματούχοι ενημερώθηκαν ότι ο Αμερικανός 6ο Στόλος θα πάψει να ελλιμενίζεται στο λιμάνι της Χάιφα ως αποτέλεσμα της κινεζικής παρουσίας.

Οι διαφωνίες μεταξύ Ισραήλ και ΗΠΑ, αναφορικά με την διείσδυση των κινεζικών συμφερόντων στην ισραηλινή οικονομία έχουν ξεκινήσει εδώ και δυόμισι χρόνια και συνεχίζουν να επηρεάζουν τη διμερή αμυντική σχέση. Ανώτεροι αμερικανοί αξιωματούχοι έχουν εκφράσει επανειλημμένα τις επιφυλάξεις τους για την επέκταση της κινεζικής επιρροής στο Ισραήλ και έχουν προειδοποιήσει τους ομολόγους τους ότι η τάση αυτή θέτει σε κίνδυνο τα στρατηγικά συμφέροντα της Αμερικής στη Μέση Ανατολή.

Αρκετά ισραηλινά και αμερικανικά ερευνητικά Ινστιτούτα, όπως το Ινστιτούτο Μελετών Εθνικής Ασφαλείας στο Πανεπιστήμιο του Τελ Αβίβ, το Κέντρο Έρευνας για τη Ναυτιλιακή Πολιτική και Στρατηγική στο Πανεπιστήμιο της Χάιφα και η RAND Corporation με έδρα τις ΗΠΑ, έχουν δημοσιεύσει εκθέσεις τα τελευταία δύο χρόνια, περιγράφοντας τις εντάσεις με την Ουάσιγκτων για την ολοένα μεγαλύτερη παρουσία οικονομικών φορέων της Κίνας στο Ισραήλ αναδεικνύοντας την πλέον ως ένα από τα πλέον καίρια ζητήματα στην προοπτική των διμερών σχέσεων. Χαρακτηριστική είναι η έντονη αντίδραση των ΗΠΑ στο ενδεχόμενο να επιτραπεί η είσοδος κινεζικών εταιρειών στη δημιουργία υποδομών 5G στο Ισραήλ (βλ. β΄σχετ.). Εν προκειμένω σημειώνεται ότι σύμφωνα με έκθεση του Institute for National Security Studies, που δημοσιεύθηκε μόλις σήμερα, από το 2002 μέχρι τον Δεκέμβριο 2020 έχουν καταγραφεί 463 επενδύσεις (συγχωνεύσεις, εξαγορές κ.α.) στο Ισραήλ στις οποίες συμμετείχαν κινεζικοί οικονομικοί φορείς. Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση προκύπτει ότι από το σύνολο των κινεζικών επενδύσεων στο Ισραήλ το 53% προέρχεται από κρατικές εταιρείες, το 34% από ιδιωτικές, το 8% από venture capitals και το 5% από εταιρείες λαϊκής βάσης.

Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση για το θέμα, που εκπονήθηκε από το Εβραϊκό Ινστιτούτο Εθνικής Ασφάλειας της Αμερικής με έδρα την Ουάσινγκτων που ασχολείται με την προστασία των αμερικανικών συμφερόντων στη Μέση Ανατολή και για την ενίσχυση των δεσμών των ΗΠΑ με το Ισραήλ, το ζήτημα της οικονομικής διείσδυσης της Κίνας στο Ισραήλ οξύνεται διαρκώς. Το εν λόγω Ινστιτούτο έχει φιλοξενήσει κατά καιρούς απόψεις από συνταξιούχους ανώτερους αξιωματούχους (στρατηγούς και ναυάρχους) οι οποίοι επισκέπτονται συχνά το Ισραήλ και βρίσκονται σε στενή επαφή με την ηγεσία του Ισραήλ.

Ο Blaise Misztal, αντιπρόεδρος της JINSA αρμόδιος για θέματα στρατηγικής, σε δηλώσεις του στην Haaretz την περασμένη εβδομάδα σχετικά με την αμερικανική προσφορά για την επιτήρηση της ακτοφυλακής που απέρριψε το Ισραήλ είπε ότι η Ουάσινγκτον εξακολουθεί να ανησυχεί για την κινεζική παρουσία στο λιμάνι της Χάιφα και ότι η διαφωνία με το Ισραήλ για το ζήτημα δεν είχε ακόμη επιλυθεί.

Καθώς ο λιμένας Χάιφας πρόκειται να διαδραματίσει κομβικό ρόλο στην ανάπτυξη και υλοποίηση του μεγαλόπνοου σχεδίου "tracks for peace" (βλ. γ' σχετ.) που το Ισραήλ προσβλέπει να αποτελέσει ένα ακόμα εμπροσθοβαρές οικονομικό διακύβευμα που θα ενώσει την ενδοχώρα αραβικής χερσονήσου με την Μεσόγειο και την Ευρώπη, είναι εύλογος ο προβληματισμός για την προοπτική διαχείρισης του νεου λιμένα υπό κινεζική διοίκηση.

Ενδεχόμενο δημιουργίας οδικού άξονα Ισραήλ-ΗΑΕ

Το Ισραήλ εξετάζει τη δυνατότητα δημιουργίας ενός εμπορικού χερσαίου διαδρόμου με τα ΗΑΕ για την περαιτέρω ανάπτυξη των διμερών εμπορικών σχέσεων. Η πρόθεση αυτή αναφέρθηκε σε συνέντευξη στο κρατικό πρακτορείο ειδήσεων των ΗΑΕ WAM, του Eitan Na'eh, επικεφαλής της διπλωματικής αποστολής στη νεοσυσταθείσα ισραηλινή πρεσβεία στο Αμπού Ντάμπι.

Ο Na'eh, ο οποίος αναμένεται να υποβάλει επισήμως τα διαπιστευτήριά του στην κυβέρνηση των ΗΑΕ, δήλωσε ότι οι υπάρχουσες αεροπορικές και θαλάσσιες συνδέσεις επιτρέπουν τη διέλευση εμπορευμάτων μεταξύ των δύο χωρών μέσα σε λίγες ώρες και μέσω ναυτιλιακών διαδρομών σε 16 ημέρες. Τώρα, ανέφερε, εξετάζονται οι δυνατότητες των ρυμουλκουμένων και των φορτηγών που μεταφέρουν εμπορεύματα από τα ΗΑΕ να φτάνουν στο Ισραήλ σε τρεις ημέρες και το αντίστροφο στο εγγύς μέλλον. Ο Na'eh, προηγουμένως διετέλεσε πρέσβης του Ισραήλ, στο Αζερμπαϊτζάν και την Τουρκία και αναπληρωτής επικεφαλής αποστολής στην Πρεσβεία στο Λονδίνο.

Σημείωσε ότι τα ΗΑΕ, στο ανατολικό τμήμα της Αραβίας και το Ισραήλ στο δυτικό τμήμα της Ασίας - στη Μεσόγειο - μπορούν να δημιουργήσουν έναν εμπορικό διάδρομο μέσω ξηράς και θάλασσας με προσανατολισμό στον υπόλοιπο κόσμο. Ο διάδρομος αυτός της ειρήνης, όπως τον απεκάλεσε, θα δημιουργήσει μεγάλες δυνατότητες για εμπόριο και τουρισμό.

Τόνισε ότι το Ισραήλ έχει εμπορικές συμφωνίες με αρκετές δυτικές χώρες, ενώ τα ΗΑΕ έχουν ισχυρές εμπορικές σχέσεις με τις χώρες της Ανατολής και ενώνοντας τις δυνάμεις τους, τα ΗΑΕ και το Ισραήλ θα μπορούσαν να επωφεληθούν αμοιβαία από τις εμπορικές δυνάμεις του άλλου.

Πρόσθεσε ότι υπάρχει δυνατότητα για περίπου ροές έως και 50.000 Ισραηλινών επισκεπών το μήνα προς τα ΗΑΕ, κατά τη χειμερινή περίοδο, συνεπώς πρόκειται να διαμορφωθεί τελικώς σημαντικός αριθμός επισκεπτών σε ετήσια βάση.

Ο νέος πρέσβυς του Ισραήλ ανέφερε ότι μόλις ολοκληρωθεί ο εμβολιασμός κατά του Covid-19 και στις δύο χώρες, αναμένεται αυξημένη τουριστική κίνηση, προσθέτοντας ότι οι τουριστικές εταιρείες των ΗΑΕ κάνουν ήδη έρευνες για πακέτα προς στο Ισραήλ. Μάλιστα τόνισε ότι καθώς το Ισραήλ διαθέτει πολλές κλιματικές ζώνες, δάση και βουνά και υδάτινα σώματα, είναι βέβαιο ότι αυτά θα προσελκύσουν επισκέπτες και από τα ΗΑΕ.

Σε επιχειρηματικό επίπεδο, σημείωσε ότι το Ισραήλ έχει εντοπίσει περίπου 29 πιθανούς τομείς συνεργασίας με τα ΗΑΕ και έχουν ήδη υπογραφεί διμερείς συμφωνίες σε οκτώ τομείς. Οι Ισραηλινοί, πρόσθεσε, είναι προσανατολισμένοι σε αυτό που αποκαλείται κύκλοι καινοτομίας και οι προσπάθειες θα επικεντρωθούν σε δημιουργία αντίστοιχου σχήματος. Εν προκειμένω υπογράμμισε ότι υπάρχει ευρύτατος χώρος για αμοιβαίες επενδύσεις.

Εκτιμάται, όπως ανέφερε και ο ισραηλινός πρέσβυς, ότι περισσότερες ισραηλινές εταιρείες θα ανοίξουν γραφεία στα ΗΑΕ ή θα ιδρύσουν εργοστάσια.

Οι επιχειρηματικές κοινότητες στο Ισραήλ και τα ΗΑΕ αναζητούν τώρα τρόπους αύξησης του διμερούς εμπορίου. Κάθε χώρα προσφέρει το σχετικό της πλεονέκτημα. Το Ισραήλ έχει εμπορικές συμφωνίες με τη Δύση (ΗΠΑ και Ευρωπαϊκή Ένωση) και τα ΗΑΕ προς την Ανατολή, διαμορφώνοντας προοπτικές προς μια τεράστια αγορά.

Από τότε που τα ΗΑΕ καθιέρωσαν διπλωματικές σχέσεις με το Ισραήλ, μετά την υπογραφή των Συμφωνιών Αβραάμ, η απευθείας αεροπορική σύνδεση μεταξύ των δύο χωρών είχε ως αποτέλεσμα την εισροή τουριστών από το Ισραήλ στα ΗΑΕ. Σύμφωνα με τον πρέσβυ του Ισραήλ περίπου 130.000 Ισραηλινοί τουρίστες επισκέφθηκαν τα ΗΑΕ μετά τις Συμφωνίες Αβραάμ.

Ήδη μετά την Συμφωνίες Αβραάμ αρκετές εμπορικές, τραπεζικές, αεροπορικές και τεχνολογικές συμφωνίες έχουν υπογραφεί μεταξύ Ισραηλινών και Εμιράτων εταιρειών. Σε αυτό το νεό οικονομικό περιβάλλον το Γραφείο Επενδύσεων του Αμπού Ντάμπι (ADIO) επέλεξε το Τελ Αβίβ για να ανοίξει πρόσφατα το πρώτο του διεθνές Γραφείο.